

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

28 januari 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET EINDREGELING BEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP EN INSTELLINGEN VAN
OPENBAAR NUT 1994

RESOLUTIE WISSELWERKING TUSSEN ONDERWIJS EN WERKGELEGENHEID

RESOLUTIE MELDINGSPLICHT FISCALE OVERHEIDSDIENSTEN BIJ PROCEDURE STUDIETOE-
LAGE VOOR LEERLINGEN SECUNDAIR ONDERWIJS

Inhoud

Nr. 24

Woensdag 28 januari 1998
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Samenstelling van de commissies, het Advies- en Overlegcomité, de Interparlementaire Commissie en de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	1
Motie van orde	
Voorstellen tot spoedbehandeling	2
Spreker : de heer Etienne Van Vaerenbergh	
Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1994	
– 23 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	2
Sprekers : de heren Jean-Marie Bogaert, verslaggever en Stefaan Platteau	
Artikelsgewijze bespreking	3
Voorstel van resolutie van de heren Gilbert Vanleenhove, Karel De Gucht, André Van Nieuwkerke, Chris Vandembroeke, Ludo Sannen en Jos De Meyer betreffende de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid	
– 850 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 4	
Bespreking	16
Sprekers : de heren André Van Nieuwkerke, verslaggever, André Denys, Gilbert Vanleenhove, Chris Vandembroeke, Emiel Verrijken, Ludo Sannen, Jos De Meyer en Joachim Coens	
Voorstel van resolutie van de heer Chris Vandembroeke c.s. betreffende de meldingsplicht van de fiscale overheidsdiensten bij de procedure studietoelage voor leerlingen secundair onderwijs	
– 858 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	29
Spreker : de heer Chris Vandembroeke	
Regeling van de werkzaamheden	30

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.37 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

- Jan Caubergs : gezondheidsredenen ;
- Lydia Maximus, Johan Weyts : buitenslands ;
- Leo Goovaerts : ambtsverplichtingen ;
- Veerle Heeren : familieverbindingen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES, HET ADVIES- EN OVERLEGCOMITE, DE INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIE EN DE RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD**Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter : Voor de CVP-fractie zijn :

- in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche als vast lid vervangen door de heer Georges Beerden en de heer Georges Beerden als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;
- in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden de heer Herman Candries als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Carl Decaluwé ;

- in de Commissie voor Cultuur en Sport de heer Jan Béghin als vast lid vervangen door mevrouw Kathleen Helsen ;
- in de Commissie voor Financiën en Begroting de heer Carl Decaluwé als vast lid vervangen door de heer Peter Desmet en de heren Herman Candries en Peter Desmet als plaatsvervangende leden respectievelijk vervangen door de heren Paul Dumez en Carl Decaluwé ;
- in de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid de heer Herman Candries als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Kathleen Helsen ;
- in de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin de heer Hugo Marsoul als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Kathleen Helsen ;
- in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden de heer Herman Candries als vast lid vervangen door de heer Leo Cannaearts en de heer Leo Cannaearts als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Joachim Coens ;
- in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie de heer Herman Candries vervangen door mevrouw Mia De Schampelaere ;
- in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad de heer Herman Candries als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Gilbert Vanleenhove ;
- in het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant de heer Herman Candries als vast lid vervangen door mevrouw Mia De Schampelaere.

Voor de SP-fractie zijn :

- in de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer de heer Steve Stevaert als vast lid vervangen door de heer Jacques Timmermans en de heer Jacques Timmermans als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Steve Stevaert.

MOTIE VAN ORDE**Voorstellen tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 44 van het Reglement heeft de heer Van Vaerenbergh bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling voor de motie betreffende een belangenconflict (Stuk 900) die ik heb ingediend. Daarnaast vraag ik ook de spoedbehandeling voor de motie betreffende een belangenconflict (Stuk 901) die ik samen met de heer Suykerbuyk heb ingediend.

De voorzitter : Ik stel voor dat het parlement zich deze namiddag over de spoedbehandeling uitsprekt. (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1994

– 23 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1994.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bogaert, verslaggever, heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 8 januari heeft de commissie voor Financiën en Begroting het ontwerp van decreet onderzocht, samen met het rapport van het Rekenhof over de uitvoeringsregelingen.

Als gevolg van de inhaalactie van de Vlaamse algemene rekeningen, zullen deze in het vervolg binnen de wettelijke termijn worden ingediend. Vandaar het voorstel van het Rekenhof om het verslag

over de voorafbeelding van de uitslagen van de begroting op te schorten.

De commissievoorzitter, de heer De Batselier, stelde voor in te gaan op het voorstel van het Rekenhof, dit op voorwaarde dat de toegevoegde informatie die de voorafbeelding bood, niet verloren zou gaan. Tevens zou met ingang van de algemene rekening 1997, het verslag over de uitvoeringsregeling moeten worden uitgebreid met een omstandige analyse en commentaar bij het begrotingsresultaat, het kasresultaat, de vastleggingen, de ontvangsten, de kredieten en hun toepassingen op het niveau van het programma, de uitvoering van de begroting van de DAB's en de VOI's, de evolutie van de schuld, en de uitvoering van de begrotingsnorm.

De heer Platteau zei gelukkig te zijn met het voorstel van het Rekenhof, aangezien dit een gevolg is van een bijna gerealiseerde inhaaloperatie van de eindrekeningen. Deze vreugde werd gedeeld door alle aanwezige commissieleden.

Mevrouw De Schamphelaere wees erop dat het Rekenhof toch nog vroeg om volgende informatie over de uitvoering van de begroting te verstrekken : de algemene toestand van de schatkist op 31 december, en een periodieke stand van de kredieten samen met de aanwending per programma en per basisallocatie. De minister antwoordde dat zij reeds maandelijks de stand van de kredieten en hun toepassingen liet verzenden.

De eerste auditeur van het Rekenhof, de heer Marc De Wolf, stipte aan dat de informatie zoals voorgeschreven in artikel 81 eigenlijk niet helemaal hetzelfde is. Artikel 81 biedt de mogelijkheid om de gegeven informatie een ruimer karakter te geven. Minister Demeester beloofde trouwens het nodige te doen om dit vanaf de begroting 1997 te realiseren.

Mevrouw De Schamphelaere vroeg of de rapportering die het Rekenhof vanaf de eindrekening 1997 zal voorleggen meer informatie zal bevatten, zoals bijvoorbeeld de vraag waarom bepaalde inkomsten of uitgaven overschat of onderschat werden en waarom het begrotingsresultaat is wat het is. Dit werd door de heer De Wolf bevestigd. Het feit dat het Rekenhof in de toekomst commentaar zal kunnen geven bij de definitieve cijfers in plaats van bij de voorlopige heeft ook voor ons een bijkomend voordeel.

De heer Platteau had nog enkele randbedenkingen. Hij stelde onder meer vast dat de ontvangsten

Bogaert

nauwelijks een verschil tonen tussen raming en werkelijkheid. Dat is logisch omdat ze hoofdzakelijk zijn gebaseerd op dotaties en dus gemakkelijk te voorspellen zijn. Inzake sommige DAB's, zoals het Instituut voor Archeologisch Patrimonium, het Vlaams Infrastructuurfonds en het Fonds voor Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting was er een structureel verschil van ruim 1,3 miljard frank. De heer Platteau vroeg zich af of er bij deze DAB's misschien iets structureel fout is.

Daarnaast maakte hij nog een aantal opmerkingen, zoals het feit dat de afschrijvingsperiode voor collectoren en niet- gesubsidieerde waterzuiveringsinfrastructuren de exploitatietermijn van Aquafin overschrijdt. De heer Cannaerts zei daarop dat het verslag van het Rekenhof eigenlijk geen uitsluitsel geeft over de aanwending van de investeringsuitgaven in zijn totaliteit. Dat werd ook door de heer De Wolf bevestigd.

Het ontwerp van decreet werd met zeven stemmen voor en twee stemmen tegen bij twee onthoudingen goedgekeurd. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst en vooral de verslaggever feliciteren met zijn duidelijk verslag.

Verder wil ik nogmaals mijn genoegen uiten over de gang van zaken. De artificiële constructie die voorafbeelding werd genoemd, zal weldra tot het verleden behoren. We kunnen daar enkel maar gelukkig om zijn. Ik ben dubbel tevreden omdat de aanzet daartoe werd gegeven door de oppositie. De nieuwe politieke cultuur is werkelijkheid geworden.

Ik verwijs voor de rest naar het verslag en naar wat ik heb gezegd in de commissie. Dat we dat hier niet moeten herhalen is ook een bewijs van nieuwe politieke cultuur. Inzake de inhoud maak ik meer voorbehoud. Onze fractie zal dan ook tegenstemmen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1994.

TITEL I

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap

HOOFDSTUK I

Vastleggingen gedaan in uitvoering van de begroting

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 1

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1994 bedragen, voor de gesplitste kredieten, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 36.806.869.614 .

–*Aangenomen.*

Artikel 2

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1994 bedragen, voor de variabele kredieten, overeenkomstig de bijgaande tabel A, kolom 6, de som van BEF 2.069.295.385 .

–*Aangenomen.*

Voorzitter*–Aangenomen.*

AFDELING 2

Vaststelling van de vastleggingskredieten

Artikel 5

Artikel 3

De vastleggingskredieten – gesplitste kredieten – bedragen voor het begrotingsjaar 1994 in totaal BEF 39.632.866.235 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag werd omgedeeld bij de begrotingsdecreten en is als volgt samengesteld :

- a. oorspronkelijke begroting : BEF 39.076.800.000
- b. aanpassing van de begroting : BEF -650.157.000
- c. overdracht van kredieten in-gevolge artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990 en van andere decreetsbepalingen : BEF 1.206.223.235 (tabel A, kolommen 1,2,3 en 4).

–Aangenomen.

Artikel 4

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1994 beschikbaar gestelde omgedeelde vastleggingskredieten wordt als volgt verminderd :

- I. De vastleggingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van
 - artikel 3 van het decreet van 31 juli 1990 betreffende de integratie van kansarmen,
 - van artikel 48 van het decreet van 22 november 1995 houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1995
 - het besluit van 18 januari 1995 houdende overdracht van saldi van gesplitste kredieten van begrotingsjaar 1994 naar begrotingsjaar 1995, gewijzigd bij het besluit van 22 februari 1995 :

BEF 1.636.157.666

- II. De beschikbaar gebleven vastleggingskredieten die worden geannuleerd bij toepassing van de artikel 34 en 35 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 :

BEF 1.189.838.955

 (tabel A, kolommen 9 en 10).

De vermindering van het vastleggingskrediet van basisallocatie 52.01 van het programma 41.40 met BEF 1.057.000 genomen in het Ministerieel Besluit van 23 december 1994 houdende overdracht van kredieten, wordt geregulariseerd.

–Aangenomen.

Artikel 6

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 3 en 4, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1994 vastgesteld op BEF 36.806.869.614 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1993 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 11).

–Aangenomen.

Artikel 7

De vastleggingskredieten – variabele kredieten – bedragen voor het begrotingsjaar 1994 in het totaal BEF 6.062.390.506 (tabel A, kolom 5).

Dit bedrag is als volgt samengesteld :

- a. overeenkomstig de ontvangsten op de middelenbegroting : BEF 3.962.266.164
- b. de kredietoverdracht overeenkomstig artikel 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 : BEF 2.099.851.999
- c. de kredietverhoging ten gevolge van de annulatie van vastleggingen van vorige jaren : BEF 272.343

–Aangenomen.

Artikel 8

De in totaal voor het begrotingsjaar 1994 omgedeelde vastleggingskredieten – variabele kredieten – worden verminderd met een bedrag van BEF

Voorzitter

3.993.095.121 dat, bij toepassing van artikel 45, §2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, naar het volgende begrotingsjaar wordt overgedragen (tabel A, kolom 9).

–Aangenomen.

Artikel 9

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 7 en 8 worden de definitieve vastleggingskredieten – variabele kredieten – voor het begrotingsjaar 1994 vastgesteld op BEF 2.069.295.385 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1994 geboekte vastleggingen (tabel A, kolommen 6 en 11).

–Aangenomen.

HOOFDSTUK II**Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de begroting****AFDELING 1****Vaststelling van de ontvangsten****Artikel 10**

De op het begrotingsjaar 1994 ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde rechten, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel B, kolom 3, de som van BEF 490.250.355.096 .

Deze som is als volgt samengesteld :

– algemene ontvangsten : BEF 460.708.538.927
– toegewezen ontvangsten : BEF 7.541.816.169
– opbrengst van leningen : BEF 22.000.000.000

–Aangenomen.

Artikel 11

De op hetzelfde begrotingsjaar 1994 aangerekende ontvangsten worden vastgesteld op BEF 486.156.816.682 .

Deze som is als volgt samengesteld :

– algemene ontvangsten : BEF 460.194.550.518
– toegewezen ontvangsten : BEF 3.962.266.164
– opbrengst van leningen : BEF 22.000.000.000 (tabel B, kolom 4).

–Aangenomen.

Artikel 12

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1994 bedragen BEF 4.093.538.414 .

Deze som is als volgt samengesteld :

a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten :

– algemene ontvangsten : BEF 61.239.959
– toegewezen ontvangsten : BEF 165.815.916

b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten :

– algemene ontvangsten : BEF 452.748.450
– toegewezen ontvangsten : BEF 3.413.734.089 (tabel B, kolommen 5,6 en 7).

–Aangenomen.

AFDELING 2**Vaststelling van de uitgaven****Artikel 13**

De tijdens het begrotingsjaar 1994 aangerekende ordonnancements worden als volgt vastgesteld :

A. algemene diensten : BEF 496.036.122.084

1. ten laste van niet gesplitste kredieten : BEF 461.084.832.480
2. ten laste van ordonnancementskredieten : BEF 34.951.289.604

B. begrotingsfondsen : BEF 2.173.560.274 (tabel C, kolom 7).

–Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 14

De ten laste van het begrotingsjaar 1994 uitgevoerde betalingen, verantwoord of geregulariseerd, bedragen :

A. algemene diensten : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten : BEF 460.578.639.507
– ordonnanceringskredieten : BEF 34.926.726.654

B. begrotingsfondsen : BEF 2.173.560.274
(tabel C, kolommen 7-9)

–Aangenomen.

Artikel 15

De ten laste van de begroting 1994 aangerekende betalingen, waarvan, bij toepassing van artikel 79 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, de verantwoording of de regularisatie naar een volgende begrotingsjaar wordt verwezen, bedragen :

A. algemene diensten : ten laste van

– niet-gesplitste kredieten : BEF 506.192.973
– ordonnanceringskredieten : BEF 24.562.950

B. begrotingsfondsen : BEF 0
(tabel C, kolom 9).

–Aangenomen.

AFDELING 3

Vaststelling van de betalingskredieten

Artikel 16

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door het Vlaams Parlement bedragen voor het begrotingsjaar 1994 :

– algemene diensten :
– niet-gesplitste kredieten : BEF 503.106.311.191
– ordonnanceringskredieten : BEF 38.811.345.667
– begrotingsfondsen : BEF 6.384.506.273
(tabel C, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

I. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 470.234.100.000
– ordonnanceringskredieten : BEF 39.236.400.000

b) begrotingsfondsen : BEF 1.457.800.000
(tabel C, kolom 2).

2. Aanpassingen van de kredieten :

Vermeerderingen :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 12.656.629.000
– ordonnanceringskredieten : BEF 3.473.700.000

b) begrotingsfondsen : BEF 539.700.000

Verminderingen :

a) algemene diensten :

– niet gesplitste kredieten : BEF 18.757.300.000
– ordonnanceringskredieten : BEF 4.556.529.000

b) begrotingsfondsen : BEF 164.900.000
(tabel C, kolommen 3 en 4).

II. De betalingskredieten voor de begrotingsfondsen overeenkomstig artikel 45, § 2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, aangepast aan de op de overeenkomstige posten van de middelenbegroting aangerekende ontvangsten, bedragen voor het begrotingsjaar 1994

(tabel C, kolom 2). : BEF 3.962.266.164

III. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van de artikelen 34 en 35 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 en van speciale bepalingen, als volgt samengesteld :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 38.972.882.191
– ordonnanceringskredieten : BEF 657.774.667

Voorzitter

b) begrotingsfondsen : BEF 2.422.240.109
(tabel C, kolom 5).

–Aangenomen.

Artikel 17

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1994 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van

- de artikelen 34, 35 en 45, §2 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991,
- art. 48 van het decreet van 22 november 1995 houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1995
- het besluit van 18 januari 1995 houdende overdracht van saldi van gesplitste kredieten van het begrotingsjaar 1994 naar het begrotingsjaar 1995, gewijzigd bij het besluit van 22 februari 1995 :

a) algemene diensten :

– niet gesplitste kredieten : BEF 35.852.571.577
– ordonnanceringskredieten : BEF 727.066.973

b) begrotingsfondsen : BEF 4.210.945.999

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor :

a) algemene diensten :

– niet-gesplitste kredieten : BEF 6.358.399.949
– ordonnanceringskredieten : BEF 3.132.989.090

b) begrotingsfondsen : BEF 0
(tabel C, kolommen 12 en 13).

De omdeling van de over te dragen betalingskredieten blijft behouden in het begrotingsjaar 1995.

–Aangenomen.

Artikel 18

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 189.492.815 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1994.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

1. algemene diensten

– niet-gesplitste kredieten : BEF 189.492.815
– ordonnanceringskredieten : BEF 0

2. begrotingsfondsen : BEF 0
(tabel C, kolom 10).

Deze bijkomende betalingskredieten worden toegewezen zoals uitgeduid in tabel D.

–Aangenomen.

Artikel 19

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 16, 17 en 18 hierboven, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1994 als volgt vastgesteld :

1. algemene diensten

– niet-gesplitste kredieten : BEF 461.084.832.480
– ordonnanceringskredieten : BEF 34.951.289.604

2. begrotingsfondsen : BEF 2.173.560.274

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1994, overeenkomstig tabel C kolommen 7 en 14.

–Aangenomen.

Artikel 20

De overdracht van het niet-gesplitst krediet van BEF 100.000 van basisallocatie 00.02 van het programma 24.60 naar basisallocatie 11.02 van het programma 02.10, op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 23 november 1994, wordt geregulariseerd.

De overdracht van het niet-gesplitst krediet van BEF 12.500.000 van basisallocatie 00.12 van het

Voorzitter

programma 24.60 naar basisallocatie 00.08 van het programma 36.20, op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1994, wordt geregulariseerd.

De overdracht van het niet-gesplitst krediet van BEF 13.600.000 van basisallocatie 00.08 van het programma 36.20 naar basisallocatie 11.20 van het programma 31.10, op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 1994, wordt geregulariseerd.

–Aangenomen.

HOOFDSTUK III

Ontvangsten en uitgaven gedaan in uitvoering van de Diensten met Afzonderlijk beheer

AFDELING 1

Vaststelling van de ontvangsten

Artikel 21

De op het begrotingsjaar 1994 door de Diensten met Afzonderlijk beheer vastgestelde rechten, bedragen overeenkomstig de bijgaande tabel E, kolom 3, de som van BEF 31.356.580.841 .

–Aangenomen.

Artikel 22

De op hetzelfde begrotingsjaar 1994 aangerekende ontvangsten, worden overeenkomstig de bijgaande tabel E, kolom 4, vastgesteld op BEF 16.831.648.972 .

–Aangenomen.

Artikel 23

De vastgestelde rechten nog te innen bij de afsluiting van het begrotingsjaar 1994 bedragen BEF 14.524.931.869 .

Deze som is als volgt samengesteld :

- a) geannuleerde of in onbepaald uitstel gebrachte rechten : BEF 1.188.670.340
 b) naar het volgende begrotingsjaar overgedragen rechten : BEF 13.336.261.529
 (tabel E, kolom 5, 6 en 7).

–Aangenomen.

AFDELING 2

Vaststelling van de vastleggingen

Artikel 24

De vastleggingen van uitgaven ten laste van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar 1994 bedragen, overeenkomstig de bijgaande tabel F, kolom 6, de som van BEF 36.220.827.497 .

–Aangenomen.

AFDELING 3

Vaststelling van de vastleggingskredieten

Artikel 25

De vastleggingskredieten beschikbaar gesteld en omgedeeld door het Vlaams Parlement bedragen, overeenkomstig de bijgaande tabel F, kolom 5, voor het begrotingsjaar 1994 BEF 51.038.100.000.

Dit bedrag is als volgt samengesteld :

- a. oorspronkelijke begroting : BEF 51.574.200.000
 b. aanpassing van de begroting
 – vermeerdering : BEF 0
 – vermindering : BEF 536.100.000
 (tabel F, kolommen 1, 2 en 3).

–Aangenomen.

Artikel 26

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1994 beschikbaar gestelde omgedeelde vastleggingskredieten wordt als volgt verminderd :

Voorzitter

I. De vastleggingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van

- artikel 38 van het decreet van 6 juli 1994 houdende aanpassing van de begroting van het jaar 1994 : BEF 11.773.933.597
- artikel 25 van het decreet van 19 april 1995 houdende aanpassing van de begroting van het jaar 1995 : BEF 225.286.000

II. De beschikbaar gebleven vastleggingskredieten die worden geannuleerd, bij toepassing van de artikel 34 en 35 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991 :

BEF 2.818.052.906

(tabel F, kolommen 9 en 10).

–Aangenomen.

Artikel 27

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 25 en 26, worden de definitieve, omgedeelde vastleggingskredieten voor het begrotingsjaar 1994 vastgesteld op BEF 36.220.827.497 ; som die gelijk is aan de ten laste van het begrotingsjaar 1994 geboekte vastleggingen (tabel F, kolommen 6 en 11).

–Aangenomen.

AFDELING 4**Vaststelling van de uitgaven****Artikel 28**

De tijdens het begrotingsjaar 1994 aangerekende ordonnanceringskredieten worden als volgt vastgesteld :

- ten laste van de niet-gesplitste kredieten : BEF 2.131.226.146
 - ten laste van de ordonnanceringskredieten : BEF 15.647.686.436
- (tabel G, kolom 7).

–Aangenomen.

AFDELING 5**Vaststelling van de betalingskredieten****Artikel 29**

De betalingskredieten beschikbaar gesteld aan en omgedeeld door het Vlaams Parlement bedragen voor het begrotingsjaar 1994 :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 3.719.652.203
 - ordonnanceringskredieten : BEF 30.791.987.595
- (tabel G, kolom 6).

Die bedragen omvatten :

I. De betalingskredieten bestemd bij de begrotingsdecreten en bij decreet, als volgt onderverdeeld :

1. Oorspronkelijke begrotingen :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 3.644.131.230
- ordonnanceringskredieten : BEF 20.482.100.000

2. Aanpassing van de kredieten :

Vermeerderingen :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 20.800.000
- ordonnanceringskredieten : BEF 122.300.000

Verminderingen :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 1.525.000
 - ordonnanceringskredieten : BEF 487.100.000
- (tabel G, kolommen 2, 3 en 4).

II. De overdrachten van betalingskredieten bij toepassing van speciale decreetsbepalingen, als volgt samengesteld :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 56.245.973
 - ordonnanceringskredieten : BEF 10.674.687.595
- (tabel G, kolom 5).

–Aangenomen.

Artikel 30

Het bedrag van de voor het begrotingsjaar 1994 beschikbaar gestelde omgedeelde betalingskredieten wordt als volgt verminderd :

Voorzitter

I. De betalingskredieten die naar het volgende begrotingsjaar worden overgedragen bij toepassing van speciale decreetsbepalingen :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 92.426.056
- ordonnanceringskredieten : BEF 12.716.696.570

II. De beschikbaar gebleven betalingskredieten die worden geannuleerd bedragen voor de :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 1.496.855.193
- ordonnanceringskredieten : BEF 2.427.604.589 (tabel G, kolommen 11 en 12).

–*Aangenomen.*

Artikel 31

Aanvullende kredieten worden toegekend ten bedrage van BEF 855.192 tot dekking van de uitgaven gedaan buiten of boven de voor het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium omgedeelde kredieten uitgetrokken voor het begrotingsjaar 1994.

Deze kredieten zijn als volgt samengesteld :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 855.192
 - ordonnanceringskredieten : BEF 0
- (tabel G, kolom 9).

–*Aangenomen.*

Artikel 32

Ingevolge de bepalingen vervat in de bovenstaande artikelen 29, 30 en 31, worden de definitieve kredieten voor het begrotingsjaar 1994 als volgt vastgesteld :

- niet-gesplitste kredieten : BEF 2.131.226.146
- ordonnanceringskredieten : BEF 15.647.686.436

Die sommen zijn gelijk aan de ordonnanceringen aangerekend ten laste van de begroting 1994, overeenkomstig tabel G kolommen 7 en 17.

–*Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Vastleggingen gedaan in uitvoering van het begrotingsdecreet

AFDELING 1

Vaststelling van de vastleggingsmachtigingen

Artikel 33

De in toepassing van de artikelen 23, 103, 112 tot 115, en 120 van het begrotingsdecreet en van de artikelen 34, 41 en 43 van het aanpassingsdecreet toegewezen vastleggingsmachtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A1, kolom 2), de som van BEF 19.150.983.350 .

–*Aangenomen.*

Artikel 34

De in toepassing van de artikelen 17 tot 22, 24, 30, 97, 107, 111, 116, 118 en 121 van het begrotingsdecreet en van de artikelen 11 tot 15, 28, 38, 40, 45, 49 en 50 van het aanpassingsdecreet en van artikel 10 van het aanpassingsdecreet 1995 toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A2, kolom 2), de som van BEF 67.110.356.473.

–*Aangenomen.*

Artikel 35

De in toepassing van de artikelen 16 en 30 van het begrotingsdecreet en van artikel 15 van het aanpassingsdecreet toegewezen machtigingen tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling van de intrest en de aflossing van leningen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B1, kolom 2), de som van BEF 7.225.000.000 .

–*Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 36

De in toepassing van artikel 15 van het begrotingsdecreet toegewezen machtiging tot het aangaan van verbintenissen strekkende tot betaling op de vervaldag van de intrest en de aflossing van toelagenvervangende leningen, voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B2, kolom 2), de som van BEF 2.760.200.000 .

–Aangenomen.

AFDELING 2

Vaststelling van de aanwending

Artikel 37

De aanwendingen van de door de artikelen 23, 103, 112 tot 115 en 120 van het begrotingsdecreet en van de artikelen 34, 41 en 43 van het aanpassingsdecreet toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A1, kolom 3) de som van BEF 15.409.061.605 .

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A1, kolom 6), de som van BEF 1.789.493.422 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze artikelen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A1, kolom 7), de som van BEF 1.952.428.323 .

–Aangenomen.

Artikel 38

De aanwendingen van de door de artikelen 17 tot 22, 24, 30, 97, 107, 111, 116, 118 en 121 van het begrotingsdecreet en van de artikelen 11 tot 15, 28, 38, 40, 45, 49 en 50 van het aanpassingsdecreet en van artikel 10 van het aanpassingsdecreet 1995 toegewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A2, kolom 3), de som van BEF 52.563.123.829

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A2, kolom 6), de som van BEF 12.461.909.990 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt A2, kolom 7), de som van BEF 2.085.322.654 .

–Aangenomen.

Artikel 39

De aanwendingen van de door de artikelen 16 en 30 van het begrotingsdecreet en door artikel 15 van het aanpassingsdecreet toe-gewezen machtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B1, kolom 3), de som van BEF 7.203.330.000 .

De niet-aangewende en te annuleren machtigingen toegewezen door deze bepalingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B1, kolom 7), de som van BEF 21.670.000.

De niet-aangewende en de naar het volgend begrotingsjaar over te dragen machtigingen voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B1, kolom 6), de som van BEF 0.

–Aangenomen.

Artikel 40

De aanwendingen van de door artikel 15 van het begrotingsdecreet toegewezen machtiging voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B2, kolom 3), de som van BEF 2.760.200.000 .

De niet-aangewende en te annuleren, en de naar het volgende begrotingsjaar over te dragen machtigingen toegewezen door deze bepaling voor het begrotingsjaar 1994 belopen, overeenkomstig de bijgaande tabel H (punt B2, kolommen 6 en 7), de som van BEF 0 .

–Aangenomen.

Voorzitter

Artikel 42

TITEL II

Verrichtingen gedaan ter uitvoering van de begrotingen van de Instellingen van Openbaar Nut van categorie A, opgesomd in artikel 1 van de Wet van 16 maart 1954

De eindregeling van de begroting van VFBZ is, voor het begrotingsjaar 1994 tot 30 juni 1994 als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 3.360.165.769
- de uitgaven op een bedrag van BEF 2.460.407.176

HOOFDSTUK I

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest (OVAM), ingesteld bij decreet van 2 juli 1981 (BS van 25 juli 1981)

zodat er op 30 juni 1994 een overschot is van BEF 899.758.593 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 140.112.926, het gecumuleerd overschot op 30 juni 1994 verhoogt tot BEF 1.039.871.519. Dit saldo wordt overgedragen naar het VIPA.

AFDELING 1

Lopend jaar

–*Aangenomen.*

Artikel 41

De eindregeling van de begroting van OVAM is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 1.633.367.188
- de uitgaven op een bedrag van BEF 1.172.522.897

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 460.844.291 dat gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 2.477.132 het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 463.321.423.

–*Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), ingesteld bij decreet van 23 februari 1994 (BS van 01.06.1994)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 43

De eindregeling van de begroting van het VIPA is, voor het begrotingsjaar 1994 vanaf 1 juli 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 2.321.542.931
- de uitgaven op een bedrag van BEF 2.171.321.928

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 150.221.003 dat, gevoegd bij het van het Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-sociale Instellingen overgedragen overschot op 30 juni 1994 van BEF 1.039.871.519, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 1.190.092.522 .

HOOFDSTUK II

Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-sociale Instellingen (VFBZ), ingesteld bij decreet van 1 juni 1983 (BS van 27.07.1983), inwerking getreden op 1 januari 1987 bij Besluit van de Vlaamse Executieve van 23 december 1986 (BS van 14.03.1987)

AFDELING 1

Lopend jaar

–*Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK IV

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie (FEERR) – middelgrote en grote ondernemingen, ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 44

De eindregeling van de begroting van het FEERR – MGO is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 5.953.770.867
- de uitgaven op een bedrag van BEF 5.264.822.269

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 688.948.598 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 69.242.002, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 758.190.600 .

–*Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie – kleine ondernemingen (FEERR-KO), ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel. 45

De eindregeling van de begroting van het FEERR – KO is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 4.091.688.254

– de uitgaven op een bedrag van BEF 4.071.422.818

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 20.265.436 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 14.110.913, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 34.376.349 .

–*Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Fonds voor het Industrieel onderzoek in Vlaanderen (FIOV), ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 46

De eindregeling van de begroting van het FIOV is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

– de ontvangsten op een bedrag van BEF 893.600.452

– de uitgaven op een bedrag van BEF 1.386.138.223

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een tekort is van BEF 492.537.771 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 677.862.029, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 terugbrengt tot BEF 185.324.258.

–*Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Investeringsfonds voor grond- en woonbeleid voor Vlaams Brabant (VLABINVEST), ingesteld bij decreet van 25 juni 1992 (BS van 11.07.1992)

Voorzitter*–Aangenomen.*

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 47

De eindregeling van de begroting van het VLA-BINVEST is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 690.000.000
- de uitgaven op een bedrag van BEF 4.729.568

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 685.270.432 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 221.999.650, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 907.270.082 .

–Aangenomen.

HOOFDSTUK VIII

Fonds Bijzondere Jeugdbijstand, ingesteld bij decreet van 21 december 1990 (BS van 29.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 48

De eindregeling van de begroting van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 5.445.167.035
- de uitgaven op een bedrag van BEF 5.230.244.769

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 214.922.266 dat, gevoegd bij het overschot op 31 december 1993 van BEF 2.470.589, het gecumuleerd overschot op 31 december 1994 verhoogt tot BEF 217.392.855 .

HOOFDSTUK IX

Vlaams Financieringsfonds tot Herstel van de Gemeentefinanciën (VFF), ingesteld bij decreet van 20 december 1989 (BS van 22.02.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 49

De eindregeling van de begroting van het VFF is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 7.990.244.518
- de uitgaven op een bedrag van BEF 7.994.208.663

zodat er op 31 december 1994 een tekort is van BEF 3.964.145, dat naar het volgend begrotingsjaar wordt overdragen.

–Aangenomen.

HOOFDSTUK X

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), ingesteld bij decreet van 12 december 1990 (BS van 21.12.1990)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 50

De eindregeling van de begroting van de VMM is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 6.074.863.020
- de uitgaven op een bedrag van BEF 6.074.863.020

Voorzitter

zodat het saldo op 31 december 1994 BEF 0 bedraagt.

–Aangenomen.

– de uitgaven op een bedrag van BEF 0

zodat het saldo voor het begrotingsjaar 1994 BEF 0 bedraagt.

–Aangenomen.

HOOFDSTUK XI

Fonds Film in Vlaanderen (FIV), ingesteld bij
decreet van 22 december 1993
(BS van 29.12.1993)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 51

De eindregeling van de begroting van het FIV is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 307.271.713
- de uitgaven op een bedrag van BEF 158.080.316

zodat er op 31 december 1994 een overschot is van BEF 149.191.397, dat naar het volgend begrotingsjaar wordt overgedragen.

–Aangenomen.

HOOFDSTUK XII

Grindfonds, ingesteld bij decreet van 14 juli 1993
(BS van 14.10.1993)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 52

De eindregeling van de begroting van het Grindfonds is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 0

HOOFDSTUK XIII

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF),
ingesteld bij decreet van 22 december 1993
(BS van 29.12.1993)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 53

De eindregeling van de begroting van het VLIF is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 351.340.000
- de uitgaven op een bedrag van BEF 349.257.357

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een overschot is van BEF 2.082.643, dat naar het volgend begrotingsjaar wordt overgedragen.

–Aangenomen.

HOOFDSTUK XIV

Vlaams Fonds voor de Promotie van de Producten
van de Landbouw, Tuinbouw en Zeevisserij-
Vlaamse Dienst voor Agro-Marketing (VLAM),
ingesteld bij decreet van 22 december 1993 (BS
van 29.12.1993)

AFDELING 1

Lopend jaar

Artikel 54

De eindregeling van de begroting van de VLAM is, voor het begrotingsjaar 1994, als volgt vastgesteld :

Voorzitter

- de ontvangsten op een bedrag van BEF 325.807.618
- de uitgaven op een bedrag van BEF 327.407.829

zodat er voor het begrotingsjaar 1994 een tekort is van BEF 1.600.211, dat naar het volgend begrotingsjaar wordt overgedragen.

–*Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen deze namiddag de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Gilbert Vanleenhove, Karel De Gucht, André Van Nieuwerkerke, Chris Vandebroek, Ludo Sannen en Jos De Meyer betreffende de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid – 850 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Vanleenhove, De Gucht, Van Nieuwerkerke, Vandebroek, Sannen en De Meyer betreffende de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de gedachtewisseling in de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid van 12 juni en 3 juli 1997 over de resolutie betreffende de werkgelegenheid in Vlaanderen die door het Vlaams Parlement op 30 april 1997 werd aangenomen ;
- is voor de rubrieken over de wisselwerking tussen onderwijs, werkgelegenheid en informatie-economie van de resolutie betreffende de werkgelegenheid in Vlaanderen, van oordeel dat in lemma H betreffende het innovatiebeleid (O&O-activiteiten) vorming, onderwijs en opleiding, en betreffende de hervorming van het onderwijs

1° de volgende punten extra aandacht verdienen :

- a) "6. In het onderwijs moet blijvende aandacht gaan naar algemene vorming en het ontwikkelen van attitudes gericht op "Leren Leren".".

In een snel evoluerende maatschappij moet onderwijs een brede vorming blijven geven en een referentiekader bieden waarop de onzekere postmoderne mens kan terugvallen. Die brede vorming moet een stevige basis bieden voor zowel het levensbreed als het levenslang leren. Het bijbrengen van algemene kennis en vaardigheden, het ontwikkelen van de persoonlijkheid en het vormen van attitudes zijn enkele essentiële voorwaarden waaraan het hele onderwijs, ook en niet het minst het technisch en beroepssecundair onderwijs en het hoger onderwijs, moet voldoen. Meer aandacht voor attitudevorming veronderstelt dat in het pedagogische gebeuren ruimte wordt gelaten voor creativiteit en flexibiliteit ;

- b) "7. De wisselwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven moet beter worden ontwikkeld, met bijzondere aandacht voor stages, deeltijds onderwijs, navorming en bijscholing van leerkrachten en het recht op permanente vorming.".

Er moeten afspraken worden gemaakt tussen onderwijs en bedrijfsleven waarin beide hun verantwoordelijkheid opnemen om alle jongeren, ook de jongeren van het deeltijds onderwijs, aan geschikte stageplaatsen te helpen, om leerkrachten meer kansen op nascholing en bijscholing in het bedrijfsleven en permanente vorming te geven, en om voor iedereen een recht op permanente vorming te garanderen ;

2° de volgende punten moeten worden vervangen :

- a) 9 door :

"9. Het watervalstelsel in het secundair onderwijs moet worden tegengegaan, onder meer door er in het onderwijssysteem zelf voor te zorgen dat de jongere wordt gestimuleerd om positieve resultaten te halen. Het modulaire systeem kan

Voorzitter

hiertoe bijdragen maar zeker ook het invoeren van een pedagogiek van het succes en het slagen waarbij het zelfbewustzijn wordt geactiveerd. Het TSO en BSO moeten geherwaardeerd worden, terwijl in het ASO voldoende aandacht moet worden besteed aan technologische vorming." ;

b) 10 door :

"10. Er wordt nadrukkelijk gepleit voor een verhoogde doorstromingsdynamiek van leerkrachten. De loopbaan van de leerkrachten moet flexibeler worden. Leerkrachten moeten tijdens hun loopbaan extra ervaring kunnen opdoen buiten het onderwijs zodat zij hun lessen beter kunnen laten aansluiten bij de realiteit. Omgekeerd moet ook de expertise vanuit de beroepswereld gemakkelijk kunnen doorstromen naar het onderwijs." ;

3° de volgende punten moeten worden toegevoegd :

- a) "13. Investeren in het onderwijs blijft nodig. Hoewel personeelskosten een belangrijke factor zijn in het onderwijsbudget, moeten de werkingsmiddelen een groter aandeel krijgen. Meer middelen moeten daarvoor worden uitgetrokken opdat alle jongeren toegang krijgen tot de nieuwe media en informatienetwerken." ;
- b) "14. Het onderwijs moet de jongeren het mondialiseringsgegeven in al zijn aspecten, zowel het economische als het ecologische, sociale en culturele, sterker bijbrengen. Meer aandacht voor talenkennis kan daartoe in belangrijke mate bijdragen." ;
- c) "15. Om de dualisering van de samenleving te voorkomen, zijn een resolute keuze voor de pedagogie van het slagen, een grotere nadruk op 'Leren Leren', een polyvalente opleiding van de leerkrachten, een tegemoetkomen aan een groeiende vraag naar permanente vorming en naar gedifferentieerde leerprocessen van uitzonderlijk belang." De bespreking is geopend.

De heer Van Nieuwkerke, verslaggever, heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op 30 april 1997 sloot het Vlaams Parlement zijn werkgelegenheidsdebat af met een resolutie. Deze resolutie bevat een aantal conclusies en aanbevelingen op verschillende terreinen waaronder opleiding, vorming en onderwijs.

De commissie voor Onderwijs vindt de discussie over werkgelegenheid en de rol van het onderwijs daarin zo belangrijk dat ze besloot om aan de paragraaf over de wisselwerking tussen onderwijs, tewerkstelling en informatie-economie een aparte bespreking te wijden. De minister van Onderwijs heeft als inleiding op de bespreking zijn gewaardeerde en inspirerende visie uiteengezet. Het kernpunt van deze visie is dat het onderwijs eigen waarden heeft, waardoor niet mag worden verwacht dat het helemaal kan aansluiten op de trends van de samenleving. Het onderwijs moet wel trachten om met de maatschappelijke trends rekening te houden en aansluiting te vinden bij de ontwikkelingen in de samenleving.

Bepaalde punten van de resolutie kregen tijdens het daaropvolgende debat meer gewicht, andere werden genuanceerd en enkele nieuwe aandachtspunten werden geformuleerd. De conclusies van deze bespreking hebben we vervolgens opgenomen in een eigen resolutie over de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid. De nieuwe resolutie vult de oorspronkelijke versie aan, wijzigt enkele punten en voegt er nieuwe punten aan toe.

Dat er in het onderwijs aandacht moet blijven gaan naar algemene vorming en het ontwikkelen van attitudes die zijn gericht op leren leren, wordt door de commissie voor Onderwijs niet alleen volmondig beaamd, maar ook extra benadrukt. We willen verduidelijken waarom dit voor de toekomst zo belangrijk is. De snelle ontwikkelingen in de samenleving, die onze wereld steeds minder voorspelbaar en moeilijker grijpbaar maken, noodzaken het onderwijs ertoe alle jongeren een solide basis te geven om zich in die wereld te handhaven. De brede vorming moet dus een stevige basis bieden voor zowel het levensbreed als het levenslang leren. Vorming mag daarom niet alleen algemene kennis en vaardigheden bijbrengen, maar ook persoonlijkheidskenmerken en attitudes, die in onze samenleving noodzakelijk worden geacht.

Voor alle duidelijkheid wijzen we erop dat de algemene vorming zich niet mag beperken tot het ASO

Van Nieuwkerke

maar evenzeer van belang is in het TSO, het BSO en het hoger onderwijs. De noodzakelijke attitudevorming veronderstelt dat in het pedagogisch gebeuren meer plaats wordt geruimd voor creativiteit en flexibiliteit.

De wisselwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven verdient volgens de commissie voor Onderwijs bijzondere aandacht. Alle aandachtspunten die in de resolutie worden opgesomd, met name de stages, het deeltijds onderwijs, de herscholing van leerkrachten en het recht op permanente vorming, kwamen ruimschoots aan bod tijdens de bespreking.

De leden van de commissie voor Onderwijs vinden dat er concrete afspraken moeten worden gemaakt om de wisselwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven succesvol te laten verlopen. Beide partijen moeten hierbij hun verantwoordelijkheid opnemen.

De convenants die in het recente verleden reeds met het bedrijfsleven werden afgesloten, worden in het algemeen positief beoordeeld. Een goede wisselwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven kan de beslotenheid van deze twee werelden doorbreken en voor beide positieve resultaten opleveren.

We moeten er echter over waken dat alle jongeren daarvan kunnen profiteren, ook de moeilijkere doelgroepen. Ik wijs hier op de jongeren uit het deeltijds onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs. Ook zij moeten de kans krijgen om nuttige en motiverende ervaringen op de werkvloer te kunnen opdoen. Het onderwijs noch het bedrijfsleven mogen deze jongeren al te vlug opgeven als hopeloze gevallen. Er moeten integendeel meer gerichte inspanningen worden geleverd om hen meer zelfvertrouwen te geven, hen op een positieve wijze aan te pakken en hen zoveel mogelijk kansen te geven.

Als er meer werk zou worden gemaakt van een groter aanbod en een betere invulling van de werkervaringsmogelijkheden, zal het onderwijs zijn opdracht ook beter kunnen waarmaken. Het bedrijfsleven heeft hier een belangrijke verantwoordelijkheid. Om de stages en het onderwijs een grotere slaagkans te geven, moeten de schoolvakken beter aansluiten bij de realiteit van het bedrijfsleven. De manier waarop scholen zorgen voor opleiding en vorming voor de leerlingen, mag niet te schools zijn, maar moet een daadwerkelijke

vorming inhouden die de leerling stap voor stap laat leren in concrete situaties en toepassingen.

Het is daarom belangrijk dat de leerkrachten regelmatig hun inzichten over het bedrijfsleven kunnen toetsen, en dat zij kunnen rekenen op na- en bijscholing in de ondernemingen. Het is voor iedereen belangrijk dat jongeren hun initiële leertijd positief ervaren en dat ze geen afkeer krijgen van de school. Ze zullen immers later nog verder moeten leren. De overheid en het bedrijfsleven zullen er ook voor moeten zorgen dat permanente vorming een gegarandeerd recht wordt voor iedereen.

De commissie voor Onderwijs is er uiteraard van overtuigd dat het watervalstelsel in het secundair onderwijsstelsel moet worden tegengegaan. Het concrete middel daarvoor dat in de resolutie over de werkgelegenheid in Vlaanderen is opgenomen, namelijk het inbouwen van een technologierichting in het ASO, stuitte in de commissie op heel wat kritiek.

Het watervalstelsel steunt voornamelijk op een overwaardering van het ASO en een onderwaardering van het TSO en BSO. Een herwaardering van het TSO en BSO is derhalve dringend noodzakelijk maar helaas niet zo gemakkelijk te verwezenlijken. We vrezen dat een technologierichting in het ASO voor het TSO veeleer een devaluatie dan een revaluatie zou betekenen. We geloven bovendien niet dat het programmeren van een technologierichting in het ASO het watervalstelsel uit de wereld kan helpen. Waarschijnlijk zou het de eerste keuze voor het ASO alleen maar vergroten.

Het is zeer moeilijk om het cascadenomeen alleen vanuit het onderwijs tegen te gaan. Het gaat immers om een verschillende maatschappelijke waardering. Het onderwijsstelsel kan er wel voor zorgen dat de jongeren meer worden gestimuleerd om positieve resultaten te halen. Het modulair stelsel kan hiertoe bijdragen, net zoals de invoering van een pedagogiek van succes en slagen die het zelfbewustzijn activeert. Zelfbewuste jongeren die weten wat ze waard zijn, zullen gemakkelijker in staat zijn om zelf een realistische keuze te maken. Bovendien zijn deze jongeren meer gemotiveerd om hun keuze waar te maken.

Het feit dat wij een technologierichting in het ASO afwijzen als middel om het watervalstelsel tegen te gaan, betekent echter niet dat we blind zijn voor de problematiek van technofobie of technologisch analfabete ASO-leerlingen. De bekommernis om de heersende technofobie in een samenleving waarin die technologie een heel belangrijke rol

Van Nieuwkerke

speelt, is terecht, maar wordt, evenmin als het probleem van het cascadesysteem, opgelost door het uitbouwen van een aparte technologierichting in het ASO. Het is dan immers niet gegarandeerd dat alle ASO-leerlingen, ook diegenen die niet voor die richting kiezen en die waarschijnlijk in de meerderheid zullen zijn, enige noties van technologie meekrijgen.

Meer aandacht voor technologie en een betere invulling ervan in de basisvorming van heel het ASO lijkt ons een betere oplossing. Op die manier krijgen alle leerlingen de basisbeginselen van technologie mee, en neemt de kans toe dat meer leerlingen na de eerste kennismaking zin krijgen om in deze richting door te gaan.

Het nadrukkelijke pleidooi in de resolutie voor een verhoogde doorstromingsdynamiek van leerkrachten, wordt door de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid onderschreven. Wij wensen hieraan toe te voegen dat de loopbaan van de leerkrachten flexibeler moet worden en dat leerkrachten bijkomende ervaringen moeten kunnen opdoen buiten het onderwijs, zodat ze hun lessen beter kunnen laten aansluiten bij de realiteit. Door het gebrek aan mobiliteit en flexibiliteit in de loopbaan dreigen de leerkrachten de band met de wereld buiten de school te verliezen, wat nadelig is voor de kwaliteit van het onderwijs. Onderwijs dat niet te schools is, maar een duidelijke band heeft met de realiteit, motiveert beter tot verder leren. Ook de expertise van de beroepswereld moet gemakkelijker haar weg kunnen vinden naar het onderwijs.

In de commissie werden met betrekking tot de samenwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid, nog verschillende andere zorgen geuit, die we ook als aandachtspunt in de resolutie willen terugvinden. Zo wensen we te beklemtonen dat investeren in het onderwijs nodig blijft. We zijn er ons van bewust dat de personeelskosten altijd zwaar zullen doorwegen in het onderwijsbudget, maar de verhouding tot de werkmiddelen is scheefgegroeid. Dit moet geleidelijk worden rechtgetrokken. Inmiddels is dat kleine aandeel van de werkmiddelen al wat opgetrokken met de extra middelen voor de werking van het basisonderwijs. De nodige middelen moeten worden uitgetrokken om alle jongeren toegang te verlenen tot de nieuwe media en informatienetwerken. Wie immers daarvan buitengesloten blijft, wordt de analfabeet van de 21ste eeuw. We vragen dus met aandrang aandacht en middelen voor deze nieuwe uitdaging.

Een aantal commissieleden merkte op dat het onderwijs te weinig aandacht schenkt aan het mundialiseringsgegeven. De wereld is ons dorp geworden. Het onderwijs moet de jongeren dan ook een breder perspectief geven en hen inwijden in de economische, ecologische, sociale en culturele mundialisering. Meer aandacht voor talenkennis kan daartoe in belangrijke mate bijdragen.

En ten slotte wil de commissie in de resolutie expliciet wijzen op de mogelijkheden die het onderwijs heeft in de voorkoming van de dualisering van de samenleving. Naast arbeid neemt onderwijs inderdaad een sleutelpositie in om maatschappelijke integratie te bevorderen en marginalisering uit te sluiten. Het onderwijs moet al zijn mogelijkheden daartoe maximaal benutten. Men zal resoluut moeten kiezen voor de pedagogie van het slagen. Negatieve ervaringen op school moeten zoveel mogelijk worden vermeden, positieve ervaringen dienen te worden gestimuleerd.

Er moet een grotere nadruk komen te liggen op het leren leren. Wie wil blijven participeren in onze snel evoluerende maatschappij moet over de attitude beschikken om open te staan voor nieuwe kennis. Dat impliceert dat de leerkrachtenopleiding meer polyvalent moet worden en meer aandacht moet besteden aan de problematiek van de leerlingen van vreemde herkomst, van kansarme leerlingen en leerlingen met leermoeilijkheden of een handicap. De opleiding moet zorg besteden aan de didactische aanpak van deze leerlingen. Het gehele onderwijs, te beginnen met de lerarenopleidingen, moet beter worden afgestemd op die leerlingen voor wie onderwijs echt het verschil kan maken. Meer gelijke kansen geven veronderstelt soms dat er een ongelijke behandeling wordt aangeboden. Daarom zal meer plaats moeten worden geruimd voor gedifferentieerde leerprocessen. Klassendifferentiatie en aanpassing van modules kunnen dat mogelijk maken.

Ten slotte is het ook belangrijk dat de groeiende vraag naar permanente vorming aldus wordt opgevangen dat iedereen de kans krijgt om levenslang te leren. De commissie voor Onderwijs mag het niet bij deze resolutie laten. De commissie moet regelmatig overleg organiseren met de commissie voor Economische Aangelegenheden en met de minister die verantwoordelijk is voor de VDAB-opleidingen.

Niet enkel onderwijs, opleiding en vorming zijn mechanismen om kansarmen en laaggeschoolden te integreren. Op dit vlak is vooral de arbeidsmarkt erg belangrijk. Verhoogde onderwijsparticipatie,

Van Nieuwkerke

actieve begeleiding, sollicitatietraining, opleidingen en bepaalde maatregelen zoals loonlastenverlagingen en verminderingen van de RSZ-bijdragen volstaan niet om de duale arbeidsmarkt aan te pakken.

We stellen immers vast dat er een markt voor laaggeschoolden bestaat. Ik zal daarover niet uitweiden; over dit onderwerp zijn vele studies gepubliceerd. We stellen vast dat de hogeschoolden de laaggeschoolden uit die markt verdrijven. We moeten de toestand op de arbeidsmarkt goed in het oog houden. De uitdrijving van de laaggeschoolden uit bepaalde sectoren van de arbeidsmarkt moet worden tegengegaan. Er moeten verschillende maatregelen worden genomen om die dualiteit tegen te gaan.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De heer Van Nieuwkerke heeft het over het probleem van de knelpuntenberoepen. De statistieken van de VDAB leren ons dat de uitdrijving door hogeschoolden een onderdeel van het probleem vormt. De belangrijkste vaststelling is toch wel dat de vacatures van een aantal technische beroepen niet worden ingevuld. Het gaat om technische beroepen waarvoor men alleszins geen beroep doet op hogeschoolden.

Ik ben van oordeel dat het probleem in de eerste plaats erin bestaat dat ons technisch onderwijs te weinig inspeelt op de noden van de arbeidsmarkt. Dat probleem kunnen we vandaag niet oplossen. We moeten ons afvragen hoe we dat technisch onderwijs kunnen opwaarderen, en tegelijkertijd moeten we dat onderwijs beter laten inspelen op de noden van de arbeidsmarkt. We zullen de voorliggende resolutie wel goedkeuren, maar ze biedt terzake geen oplossing.

Moeten we bijvoorbeeld niet overwegen om het technisch onderwijs te herwaarderen door nog enkel richtingen aan te bieden die een doorstroming naar voortgezette opleidingen garanderen? We kunnen misschien de richtingen die een specifiek beroep als einddoel hebben meer in het BSO organiseren. Anders gesteld: moeten we niet het onderscheid maken tussen het beroepsgericht onderwijs enerzijds, en het technisch onderwijs anderzijds? Vandaag omvat het technisch onderwijs beide richtingen. Mijns inziens wortelt daarin een van de fundamentele oorzaken van de werkloosheid van bepaalde categorieën.

De heer André Van Nieuwkerke : Uw opmerking betreffende de openstaande vacatures is terecht. Ik denk dan aan richtingen zoals elektromechanica, elektriciteit en dergelijke. Er zijn immers een aantal leerlingen die daar niet in belanden. Misschien zouden ze er wel interesse voor kunnen opbrengen indien ze eerder werden gestimuleerd. Dat probleem is onderkend.

In de socialprofitsector doet zich hetzelfde probleem voor. Wanneer men 70.000 banen wil creëren, dan stelt men vast dat die arbeidsmarkt meer dan 300 hoger gediplomeerden telt. Deze sector moet dus in elk geval worden aangevuld met laaggeschoolden op voorwaarde dat ze daartoe een aangepaste opleiding krijgen. Er is dus een duidelijke scheefgroei die dringend nader moet worden onderzocht.

Wat de VDAB-vacatures en -cijfers betreft, stel ik vast dat de VDAB slechts een bepaald segment weergeeft van die markt. Ik ben van mening dat dit, zoals ook in de Vesoc-akkoorden over onderwijs en arbeidsmarkt staat vermeld, door de commissie beter moet worden opgevolgd. In die zin hebben we reeds een resolutie ingediend over de werkgelegenheid. We mogen ons daar echter niet toe beperken. De diverse commissies moeten zich daar verder mee bezighouden.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik wil nog even terugkomen op de gedachtegang van de heer Denys in verband met de opwaardering van het technisch onderwijs. Het technisch onderwijs moet meer mensen vormen voor de doorstroming naar het hoger onderwijs. Een van onze grote doelstellingen bij de rationalisatie van het studieaanbod en bij de opwaardering van het technisch onderwijs, is trouwens mensen voor die doorstroming voor te bereiden. Wanneer men dit uitsluitend doet op die manier die u voorstelt, dan betekent dit dat al wie niet van plan is om hoger onderwijs te volgen, in het beroepssecundair onderwijs wordt ondergebracht.

Ik denk dat dit twee problemen meebrengt. In de eerste plaats zal het, met betrekking tot de sensibilisering, voor het beroepssecundair onderwijs, dat nu al – ten onrechte – als minderwaardig wordt beschouwd, nog moeilijker zijn om mensen te stimuleren. Ten tweede moet in dat geval het niveau van het beroepssecundair onderwijs worden opgetrokken. De leerlingen die erin worden geplaatst

Vanleenhove

zullen immers tot meer bekwaam zijn dan diegenen die momenteel beroepsonderwijs volgen.

Op die manier bestaat het risico dat een aantal mensen aan de kant blijven staan. Dat wil zeggen dat de zwaksten niet meer aan hun trekken zullen komen. Dat houdt een reëel gevaar in en dit probleem moet dan ook de nodige aandacht krijgen. Wanneer we het hebben over de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid, moet iedereen de kans krijgen om op de arbeidsmarkt een plaats te vinden.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Het probleem dat de heer Denys ter sprake brengt, is uiteraard een probleem dat met het huidige onderwijs ten gronde gaat. Het denkkader van de heer Vanleenhove gaat in dezelfde richting. Het is een oud zeer dat het zo belangrijke technisch onderwijs er niet in slaagt optimaal te functioneren. Ik meen dat het een tweeledig proces is, namelijk een proces van studiekeuze en van oriëntering waarbij de ouders de neiging hebben het TSO de rug toe te keren in het voordeel van het ASO. Dit impliceert een sensibiliseringscampagne. Maar dat is niet voldoende. Een van de opties van minister Van den Bossche is dan ook het programma van het ASO zwaarder te maken.

Wat was de voorbije jaren de tendens ? Men heeft het ASO veeleer versoepeld, zodat bijna iedereen er terecht komt, zowel leerlingen die heel goed kunnen abstraheren als leerlingen die dat veel minder goed kunnen. Door bepaalde richtingen uit te bouwen of te behouden, kon zowat iedereen ASO volgen.

Als men het ASO inhoudelijk moeilijker maakt, en meer de nadruk legt op abstraheren, dwingt men jongeren met heel veel concretiseringstalent en minder abstraheringstalent door te stromen naar dit volwaardige TSO. Volgens mij is dit een kans. We spreken hier al heel lang over, maar blijkbaar spreekt het niemand aan.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Het is ongetwijfeld een belangrijk aspect dat het technisch onderwijs in zekere zin gewild wordt achtergelaten. Er is een enorme wanverhouding tussen het technisch onderwijs en de andere onderwijstypes op het vlak

van het aantal niet-Europese vreemdelingen. De schoolmoeheid doet zich veel meer voor bij de niet-Europese vreemdelingen. Ik heb het hier wel niet over de morele nevenaspecten. Men kan dat fenomeen met sociologische factoren verklaren.

Men mag niet loochenen dat er in het technisch onderwijs heel grote problemen zijn wegens het abnormaal groot aantal onderwijsonwillige jongeren, vooral jongeren vanaf zestien jaar. Dat heeft niets te maken met een minachting voor die minderheidsgroep.

Die schoolmoeheid oefent wel een negatieve invloed uit. Als er in een bepaalde klas een groot aantal leerlingen tegen zijn zin zit, heeft dat onvermijdelijk een effect op de leergraagheid en de leerbereidheid. Schoolmoeheid heeft ook een negatieve invloed op de kwaliteit van het onderwijs. Op een bepaald ogenblik haakt een leerkracht immers gewoon af. Soms dringt er zelfs sabotage door in de pers.

Het grote probleem is dat men misschien ten onrechte systematisch niet-Europese vreemdelingjongeren op een heel georganiseerde wijze naar het technisch onderwijs verwijst. Dat is onrechtvaardig voor de heel geïnteresseerde groep Vlaamse jongeren die het technisch onderwijs verkiezen.

Men veroordeelt het interessante idee dat het technisch onderwijs moet doorstromen naar het hoger onderwijs. Ik zie geen oplossing. Ik zie enkel een algemene oplossing op het vlak van de niet-handhaving van de enorme hoeveelheid niet-Europese vreemdelingen in dit land en dat gaat dit debat inderdaad te buiten.

De zwaksten in onze samenleving zijn eens te meer het slachtoffer. Zonder vooroordelen en met alle achting voor het technisch onderwijs, kan men zeggen dat de zwakkere leergrage jonge Vlamingen ten onrechte in het technisch onderwijs terechtkomen. Ze worden er belaagd door het enorme aantal niet-aangepaste en zelfs niet-aanpasbare niet-Europese vreemdelingen.

– *De heer Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik wilde eigenlijk bij mijn uiteenzetting hierop reageren, maar de heren Denys en Vandenbroeke hebben dingen gezegd waarmee ik het niet eens ben.

Sannen

In de eerste plaats faalt het technisch onderwijs niet in zijn geheel. Ik vraag me af waarop die bewering is gebaseerd. Zoals de heer Denys heeft gezegd, vinden juist leerlingen die met een scholing uit het technisch onderwijs komen meestal heel gemakkelijk een plaats op de arbeidsmarkt. Het probleem is juist dat er veel te weinig jongeren naar de A2-opleiding, het hoger secundair technisch onderwijs, worden georiënteerd om er een opleiding te volgen die hen beter ligt. Ze kiezen meestal eerst voor het ASO, en komen op die manier in negatieve oriënteringsmechanismen terecht. Zoals u insinueerde, durf ik niet te beweren dat het technisch onderwijs in zijn opleiding faalt door geen aansluiting met de industrie te bewerkstelligen.

Als ons onderwijs en onze samenleving op één punt falen, is het wel op het gebied van de oriëntering. Ik geloof niet dat men die slechte oriëntering kan goedmaken door het technisch onderwijs te beperken tot louter doorstromingsrichtingen, en de rest tot finaliteitsrichtingen in het BSO. Ik hernieuw mijn pleidooi uit het verleden. De enige oplossing voor de herwaardering schuilt in het opheffen van de grens tussen het technisch onderwijs en het ASO, zoals in het buitenland gebeurde. Het gaat hier om een kunstmatige grens, die niet nodig is. U moet me maar eens het verschil uitleggen tussen een opleiding in het ASO die vooral wetenschappelijk-wiskundig is gericht en doorstroming garandeert, en een opleiding in het TSO die bijvoorbeeld wiskundig-elektronisch is gericht en doorstroming organiseert. Dit zijn twee evenwaardige doorstromingsrichtingen.

Nu brengt onze samenleving door dit kunstmatig onderscheid tussen het technisch onderwijs en het ASO deze opleidingen echter in verschillende categorieën onder, zodat de appreciatie van dat technisch onderwijs niet kan worden opgewaardeerd. We moeten dus dat onderscheid opheffen, zodat we kunnen spreken van een secundair onderwijs met technische en meer theoretische componenten. Daarin kan dan het onderscheid worden gemaakt tussen kwalificatie- en doorstromingsrichtingen.

Ook wou ik nog even reageren op de woorden van de heer Vandebroeke. Deze stelt dat het moeilijker maken van het ASO het oriënteringsprobleem min of meer zou oplossen. Dat betwijfel ik. De maatschappelijke voorkeur voor het ASO boven het TSO zou daardoor nog toenemen. Trouwens, uw onderscheid tussen abstractie en concretisering

wil ik weerleggen. In de gewone doorstromingsrichtingen van het technisch onderwijs is het net zo goed nodig om te abstraheren en tegelijk te concretiseren. Het bezoek aan IMEC heeft ons in die zin iets bijgebracht. Het probleem van de hogere technische opleidingen zoals deze van de ingenieurs, waaraan op dit ogenblik in het arbeidsveld een schaarste heerst, zal nooit een oplossing krijgen als men de technische component niet voldoende in het ASO integreert. Dit kan alleen door dat onderscheid op te heffen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het is niet mijn bedoeling een polemiek te ontwikkelen. Ik denk bij wijze van spreken luidop mee na. Ik ben het ermee eens dat het technisch onderwijs evenwaardig is aan het algemeen secundair onderwijs. Maar ik merk dat de bevolking er anders over denkt. Ondanks alle bewustmaking blijft dat watervaleffect bestaan. Vandaar mijn vraag op welke wijze men dit kan oplossen. Het technisch onderwijs kampt vandaag met een dualiteit. Aan de ene kant heeft het een algemeen vormend technisch karakter, aan de andere kant is er de vraag om de opleiding veeleer te laten uitmonden in een beroepsfinaliteit. Daar moeten we uitraken.

Met de keuze voor een bepaalde richting, bijvoorbeeld de overwegend algemeen vormende technische richting, bereikt men een opwaardering van het technisch onderwijs. Combineert men alles wat een beroepsfinaliteit heeft met het beroepsonderwijs, dan kan men daar ook een opwaardering bereiken. Ik ben het echter eens met de heer Vanleenhove : dan moet men een oplossing bieden voor wie schoolzwak en schoolmoe is. Meer dan vandaag moet die oplossing worden gezocht in de richting van het deeltijds leren en het deeltijds schoolgaan. Daartoe zijn er momenteel immers nog onvoldoende mogelijkheden. Dat zou een meer fundamentele aanpak betekenen. Al het andere blijft vandaag immers mislukken.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer Denys, ook de algemene beeldvorming in onze maatschappij rond die technologie is onbestaande of ronduit verkeerd. Op televisie zijn de helden van vandaag steevast advocaten of zo, mensen die gewoon onderwijs hebben genoten. Ouders sturen hun kinderen eerst massaal naar het ASO. Wie op dat secundaire niveau ophoudt met studeren, komt met een ASO-attest echter niet ver op de arbeids-

Van Nieuwkerke

markt. Leerlingen uit het TSO of het BSO komen met een hoger secundair diploma wel veel vlugger aan de bak. Dat negatief beeld zullen we dus voor een deel moeten doorbreken door een meer algemene informatiecampagne. Dat kan vanuit het onderwijs, maar ook vanuit de andere sectoren. Ook het bedrijfsleven moet aan die beeldvorming werken.

Momenteel komen er ook nog altijd te veel leerlingen – tussen 15 en 20 percent – uit het onderwijsstelsel zonder enige vorm van kwalificatie. Daarin ligt net de belangrijkste uitdaging bij de hervorming van het secundair onderwijs. Zoveel mogelijk leerlingen moeten de kans krijgen om een diploma te halen. Het onderwijsstelsel moet worden aangepast aan de actualiteit en aan de toekomst, onder andere met die reductie van het aantal studierichtingen. Nu is het moment om dit alles grondig te bestuderen.

Ik herhaal dat laaggeschoolde arbeid nog altijd nodig is. Op de arbeidsmarkt moet dit duidelijk tot uiting komen. Dat kan onder meer worden bereikt via CAO's, na overleg tussen de sociale partners en de overheid. Dit veronderstelt uiteraard een transparant beleid, met een duidelijke statistiek, die inspeelt op de actualiteit. Dat geldt dan voor alle aspecten van de arbeidsmarkt: sectoren, opleidingen, enzovoort. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, onlangs heeft de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid twee bijzonder interessante werkbezoeken georganiseerd. In november bezochten we het hoogtechnologische bedrijf Barco Graphics in Gent, en vorige week waren we te gast in het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum – afgekort IMEC – in Leuven.

Bij beide bezoeken kwamen onder meer de verhouding tussen het onderwijs en de bedrijfswereld en de verhouding tussen het onderwijs en de werkgelegenheid sterk aan bod. Bij Barco Graphics hoorden we een warm pleidooi om jonge mensen via het onderwijs alert te maken voor de technologische evoluties en mogelijkheden in onze wereld, en in het bijzonder in de arbeidsomgeving. Bij IMEC beluisterden we de noodkreet inzake het schrijnende tekort aan ingenieurs en de oproep om daar in het onderwijs dringend iets aan te doen.

Het was daarom een schitterend idee van de heer Vandenbroeke en de heer Candries om specifiek over de thematiek werkgelegenheid en onderwijs een ruimer debat te voeren binnen de commissie voor Onderwijs, voortbouwend op de belangrijke resolutie van 30 april 1997 over de werkgelegenheid in Vlaanderen die we in dit parlement hebben goedgekeurd. Dat debat is uitgemond in de resolutie die vandaag voorligt, en die specifiek de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid onder de aandacht brengt.

Onderwijs heeft natuurlijk een veel bredere opdracht dan alleen mensen voor te bereiden op het concrete beroepsleven, ze geschikt en onmiddellijk rendabel te maken voor de actuele arbeidsmarkt. Het is overigens nog maar de vraag of het onderwijs dat wel kan. De snelheid waarmee de kennis en de technologie in het bedrijfsleven evolueren, zorgt er immers voor dat elke opleiding al verouderd is vooraleer de eerste afgestudeerden in die opleiding op de arbeidsmarkt komen. In dat opzicht geef ik de heer Sannen volkomen gelijk als hij zegt dat het technisch onderwijs vandaag niet faalt. Het technisch onderwijs hoeft zijn leerlingen niet concreet voor te bereiden op alle snelle evoluties. Het moet in de eerste plaats een degelijke basisopleiding bieden.

In samenhang met de opvoeding die jonge mensen in het gezin krijgen, en ook in samenhang met andere opvoedings- en vormingsmilieus, heeft het onderwijs de opdracht jonge mensen op een zodanige manier te begeleiden dat ze in de wereld zelfstandig een eigen levensweg kunnen uitstippelen. Ze moeten ook zelfstandig een eigen levensontwerp kunnen aanvaarden en ze moeten dit levensontwerp kunnen realiseren in een open relatie met de anderen en ook in dienst van de anderen. Dit veronderstelt dat het onderwijs op elk niveau minstens drie componenten moet bieden, uiteraard met verschillende klemtonen. Deze componenten zijn ook in onze resolutie verwerkt, zij het niet woordelijk.

Ten eerste is er een brede en diepe persoonlijkheidsvorming nodig, die cognitieve, psychosociale en motorische elementen bevat. Vervolgens moet het onderwijs een algemene en een attitudevorming bieden, die niet vertrekt vanuit een ideële werkelijkheid, maar vanuit de realiteit. Deze vorming moet jonge mensen voorbereiden op het maatschappelijk participeren. Het moet hen een grondhouding bijbrengen om omwille van die maatschappelijke participatie een heel leven lang creatief en flexibel te blijven leren. De derde component bestaat uit een brede beroepsgerichte

Vanleenhove

opleiding met het oog op de integratie in het beroepsleven. In alle gesprekken over een rationalisatie van het studieaanbod in het secundair onderwijs moet zorgvuldig worden nagegaan of deze drie componenten wel duidelijk aanwezig blijven in ons opleidings- en vormingsaanbod.

Vandaag zijn in elke provincie in Vlaanderen syndicale acties aan de gang inzake het Tivoliakkoord. Een van de bezorgdheden die daar tot uiting komen, is dat de voorziene rationalisatie van het studieaanbod op korte termijn nogal wat banen doet sneuvelen. Dat is uiteraard een heel belangrijke bezorgdheid. Ik hoop dat de actievoerders tegelijk ook de overweging maken of we met het bestaande onderwijs en studieaanbod de jonge mensen wel degelijk de beste kansen bieden om zich optimaal op de toekomst voor te bereiden. Ook in het begin van de 21ste eeuw moeten ze in deze maatschappij aan hun trekken kunnen komen, er zich nuttig kunnen maken en er zich ten dienste kunnen stellen.

De staten-generaal van 1993 over het technisch secundair onderwijs heeft in alle duidelijkheid aangetoond dat een herschikking en een rationalisatie van het onderwijsaanbod noodzakelijk is voor een kwaliteitsverbetering ervan, voor een betere leerlingenoriëntatie, voor een efficiëntere afstemming op de arbeidsmarkt en voor rijkere doorstromingsmogelijkheden naar het hoger onderwijs.

Een van de aandachtspunten in onze resolutie is trouwens de herwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs. Dit moet samengaan met de integratie van technologische vorming in het algemeen secundair onderwijs. Zoals alle Europese buurlanden moet ook Vlaanderen het nieuwe technisch en technologisch wereldaanvoelen voldoende integreren als wezenlijk bestanddeel van de algemene vorming. Omgekeerd moet in de meer technische en beroepsgerichte opleidingsprofielen de algemeen vormende dimensie nog worden versterkt.

Onze resolutie wijkt in haar formulering bewust af van de moederresolutie van 30 april 1997, die ervoor pleitte om in het ASO een volwaardige technologierichting uit te bouwen. Sommigen dachten daarbij aan het overbrengen van de richting industriële wetenschappen van het technisch naar het algemeen secundair onderwijs. Dit zou in onze visie meteen een einde maken aan alle lofwaardige en noodzakelijke pogingen om het tech-

nisch en beroepssecundair onderwijs ernstig op te waarderen.

Het technisch en beroepssecundair onderwijs wordt ten onrechte als minderwaardig beschouwd ten opzichte van het algemeen secundair onderwijs. Zowel ouders als leerlingen, en zelfs leerkrachten, geven nog altijd sterk de voorkeur aan het ASO, terwijl de vraag van het bedrijfsleven naar goed technisch en technologisch geschoold personeel groot blijft. Het is daarom dringend noodzakelijk dat PMS-centra en leerkrachten, zeker uit de eerste graad van het secundair onderwijs, meer vertrouwd zijn met de eigen structuur en het inhoudelijke aanbod van het technisch en beroepssecundair onderwijs. Uit ervaring weet ik dat het niet zo is. Ik heb zelf in een ASO-school en in een TSO-BSO-school gestaan en weet dat heel wat collega's uit het ASO gewoon niet weten hoe het TSO/BSO eruitziet.

In de lerarenopleiding moet daaraan veel meer aandacht worden besteed. Alleen op die manier kunnen ouders en leerlingen goed worden begeleid bij het maken van realistische en toekomstgerichte studiekeuzes. Dat behoort tot de pedagogie van het slagen, waarover wij het in onze resolutie hebben. Het biedt jongeren vooral ook een grotere garantie dat ze later op de arbeidsmarkt niet als ongekwalificeerden of verkeerd geschoolden aan de kant moeten blijven staan.

De heer Sannen schetste zonet een ideaalbeeld waarin de grenzen tussen de verschillende onderwijsvormen vervagen. Iedereen zal deze gedachtegang kunnen volgen, maar met de bestaande infrastructuur en het bestaande aanbod blijft dit voor een stuk een droom. Toch geloof ik dat we een stap in de goede richting zetten met ons idee om in de toekomstige hervorming van het secundair onderwijs scholen te laten samenwerken die verschillende onderwijsvormen – ASO, TSO en BSO – aanbieden. Dat zou de mensen duidelijk maken dat er meer bestaat dan het ASO en dat het TSO evenwaardig onderwijs biedt, zij het op een andere manier.

We moeten de realistische weg opgaan, maar met het droombeeld van de heer Sannen voor ogen. Het is een ideaalbeeld en idealen zijn als sterren. Men kan er zijn koers op richten, maar men kan ze moeilijk bereiken. De aanzet die werd gegeven door de rationalisatie van het studieaanbod en het idee van de samenwerkingsverbanden is een stap in de goede richting.

Vanleenhove

Ik wil niet vooruitlopen op het debat dat wij op 5 maart hierover in de commissie voor Onderwijs zullen voeren, maar onze fractie beschouwt ook het behoud van de leerplicht tot achttien jaar als een belangrijk element in de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid. Niet alleen de complexer geworden samenleving, maar evenzeer de veeleisende arbeidsmarkt maken het behoud van de leerplicht tot achttien jaar meer dan wenselijk, ook al bekleden wij daarmee een vrij unieke positie in Europa. Er is meer tijd nodig dan vroeger om iedereen de nodige basisopleiding te geven, aangevuld met specifieke kwalificaties, waardoor jongeren goed zijn voorbereid op een geslaagde intrede in de arbeidswereld.

We zijn uiteraard niet blind voor de problemen die met die langdurende leerplicht gepaard gaan. We mogen het kind echter niet met het badwater weggooien. De heer De Meyer zal het daarover straks nog hebben. Tijdens de gedachtewisseling over de leerplicht in de commissie zullen we nog uitvoeriger op dat aspect kunnen ingaan. Misschien kan dat ook morgen tijdens de hoorzitting over de VEV-nota Onderwijsbeleid in Vlaanderen.

Ik wil tenslotte nog even ingaan op een andere bezorgdheid die in onze resolutie wordt verwoord. Het onderwijs heeft de opdracht jongeren te doordringen van de gedachte dat ze wereldburgers zijn en een engagement moeten aangaan in deze grote wereld. Het belang van techniek en technologie heb ik al beklemtoond. Maar het talenonderwijs is minstens even belangrijk in het licht van het economisch, ecologisch, sociaal en cultureel gebeuren dat zich vandaag niet meer laat 'keurslijven' binnen de enge landsgrenzen en grotendeels zijn kracht put uit de mondialisering. De positieve wetenschappen verdienen inderdaad een nieuw elan binnen het onderwijs, maar tegelijkertijd moet een heel degelijk talenonderwijs jonge mensen voldoende kansen bieden op de steeds internationaler wordende arbeidsmarkt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, in het verlengde van de verslaggeving, die overigens zeer goed was, en van wat de voorzitter van de commissie voor Onderwijs daarnet heeft gezegd, wil ik de ontstaansgeschiedenis van dit voorstel nog wat verder uitdiepen.

Collega's, het is nu ongeveer een jaar geleden dat werd begonnen met de voorbereiding van de thans voorliggende resolutie. Van februari tot april 1997 vonden in de commissie voor Economische Aangelegenheden vele hoorzittingen en discussies plaats. Een bijzonder acuut probleem was het grote aantal werklozen. We wilden er met zijn allen iets aan doen om met bekwame spoed de werkloosheid te halveren, het Verdrag van Leuven indachtig.

Samen met de heer Candries, ook lid van de commissie voor Economische Aangelegenheden, heb ik de meeste van deze hoorzittingen meegemaakt. De enorme vraag naar onderwijs en dit vanuit een zeer brede invalshoek, was frappant. Ikzelf en de heer Candries hebben dit voorgelegd aan de voorzitter van de commissie voor Onderwijs. Zijn wijsheid siert hem, want hij ging onmiddellijk akkoord om de problematiek van interactie tussen onderwijs en economie opnieuw te behandelen in de commissie voor Onderwijs. Hij deed het wijze voorstel om hiermee te wachten tot de commissie voor Economische Aangelegenheden met een voorstel van resolutie zou komen, dat dan kon worden geoptimaliseerd.

Vervolgens wilde hij de discussie beginnen met een gedachtewisseling met de minister, die de leden van de commissie voor Onderwijs zich zeker zullen herinneren. Ze was briljant. Het was werkelijk een schitterende inleiding voor deze discussie. Ze was zeer actueel : er werd aandacht besteed aan de troeven en de pijnpunten van ons onderwijs, en wat we kunnen, mogen en moeten doen.

Daarna hebben we een aantal zeer goede discussies gevoerd, die resulteerden in de voorliggende resolutie. Deze moeten we samen lezen met de besluiten over onderwijs en vorming uit de resolutie van de commissie voor Economische Aangelegenheden. Daar zitten essentiële onderdelen in. Wij vonden dat hier nog een surplus aan moest worden toegevoegd. De inhoud van dat surplus werd door de verslaggever reeds onder de aandacht gebracht.

Mijnheer Van Nieuwkerke, ik denk dat u bovenop de eigenlijke verslaggeving, ook uw persoonlijke visie en/of die van uw partij hebt meegedeeld. Dat komt door de vragen van de heer Denys. De resolutie van de commissie voor Economische Aangelegenheden en die van de commissie voor onderwijs, zijn erop gericht om in de toekomst zo optimaal mogelijk te functioneren.

Ik wil vanop deze tribune uw bijzondere aandacht vragen voor nog een belangrijk element, namelijk het blijvend investeren in onderwijs. Het lijkt bijna

Vandenbroeke

een verloren zin, maar toch is hij van cruciaal belang. De heer Van Nieuwerkerke heeft hem ook expliciet uitgesproken : blijven investeren in onderwijs is een must. De echt cruciale en causale factor op de arbeidsmarkt is immers dat de slechtgeschoolden, de slechtgediplomeerden, de niet-geschoolden en de niet-gediplomeerden de grote dupe zijn. Indien we dat willen verhelpen, moeten we onze investeringen kunnen en durven optrekken. Er wordt dus duidelijk gezegd dat investeren in onderwijs een must is, maar er wordt niet gezegd met hoeveel die investeringen moeten worden opgetrokken. Dit vormt de grote uitdaging van vandaag.

In dat verband is de grote troef van ons onderwijs inderdaad dat 50 percent van de jongeren hoger of academisch onderwijs volgt. 25 percent van de jongeren sluit het secundair onderwijs met een diploma af. Beide categorieën ondervinden weinig problemen op de arbeidsmarkt. Maar er blijft wel circa 25 percent dat niet afstudeert en geen diploma behaalt. Dat worden de zwarte schapen op de arbeidsmarkt. Er zijn dan twee mogelijkheden. Ofwel treedt men preventief op om ervoor te zorgen dat deze mensen op een degelijke manier hun studies voltooien en een diploma behalen. Ofwel remedieert men post factum, maar dat lijkt me veel moeilijker. Dit houdt hoe dan ook in dat moet worden gekozen voor die groep van 25 percent die uiteindelijk schoolmoe is geworden. Zij moeten geïndividualiseerd worden opgevangen, en daar hangt uiteraard een prijskaartje aan dat we moeten durven betalen.

Een tweede vaststelling is dat ons onderwijs inderdaad veel geld opsloopt. Maar dat dit buiten proportie zou zijn, klopt niet. Aan het onderwijs in Vlaanderen hangt een factuur van afgerond 250 miljard frank. Ten opzichte van het Bruto Geografisch Product is dit, eveneens afgerond, 5 percent. Dit ligt lager dan het Europees gemiddelde. Daar kan met andere woorden optimaal in worden geïnvesteerd, en dat is de uitdaging waar het hier over gaat. Onderwijs is de grote uitdaging en vormt de cruciale en causale variabele om te slagen op de arbeidsmarkt.

In de twee resoluties – de resolutie onderwijs en de resolutie economie – hebben we een aantal aanzetten gegeven waar sowieso rekening mee moet worden gehouden. In alle eerlijkheid en om te besluiten wil ik nog zeggen dat koken geld kost. Wie wil optimaliseren, moet bereid zijn te investeren en de begroting navenant aan te passen. Vannacht heb ik

geluisterd naar de State of the Union die in het grootste land ter wereld werd uitgesproken. Daarin heb ik de inspiratie gevonden voor mijn slotwoorden. President Clinton zei namelijk dat zijn begroting in evenwicht is en dat het nu de allereerste prioriteit moet zijn te investeren in onderwijs. Onze Vlaamse begroting is nu ook in evenwicht en we weten allemaal dat investeren in onderwijs een must is. Laten we dat dan ook doen en daarom deze goede resolutie zeker goedkeuren. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, na de verschillende uiteenzettingen en het uitvoerig en degelijk verslag van de verslaggever, wil ik mij beperken tot een aantal elementen. Ik heb geen behoefte meer om de gehele resolutie in te kleden in de bredere gedachtegang die in de commissie werd gehanteerd.

Ik zou wel alle andere commissies willen aanraden om dezelfde oefening te doen. Ik vond het interessant om het hoofdstuk werkgelegenheid-onderwijs van de commissie voor Economische Aangelegenheden in de commissie voor Onderwijs uit te diepen en er een gedachtewisseling over te houden, om het daarna door de voorliggende resolutie uit te breiden. Eenzelfde oefening maken is misschien interessant voor de andere commissies zodat nieuwe ideeën kunnen worden gedistilleerd, waardoor een beter gestoffeerde en gecoördineerde eindresolutie over tewerkstelling in Vlaanderen kan worden bereikt.

Agalev staat volledig achter deze resolutie, maar toch wil ik beginnen met een kleine waarschuwing. Het is niet omdat we deze resolutie belangrijk vinden, dat het onderwijs enkel ten dienste zou staan van de tewerkstelling en het afleveren van jongeren voor de arbeidsmarkt. Ik wilde hier dieper op ingaan, maar de heer Vanleenhove heeft in zijn betoog reeds voldoende duidelijk gemaakt dat onderwijs op zich een belangrijke waarde heeft voor de ontplooiing van de jongeren en ook moet aansluiten bij het maatschappelijk gebeuren, waarvan arbeid één van de meest essentiële elementen is.

Ik wil even blijven stilstaan bij enkele elementen uit de resolutie, en in eerste instantie bij het belang dat wordt gehecht aan het leren leren. Er werd reeds voldoende verklaard waarom dit belangrijk is. Ik wil echter nogmaals herhalen dat wanneer het Vlaams Parlement a zegt, het in de toekomst ook b moet zeggen. We hebben naar aanleiding van de

Sannen

discussie over de eindtermen voldoende duidelijk gemaakt dat het leren leren geen vrijblijvende eindterm mag zijn. Het leren leren moet een eindterm zijn waar alle scholen de nodige aandacht aan moeten besteden, waarbij alle scholen moeten worden gecontroleerd op de uitvoering ervan.

De huidige eindtermen voor de eerste graad laten de vrijblijvendheid toe. Er wordt enkel gecontroleerd of de eindterm vervat is in het plan van de school. De nonchalance waarmee bepaalde scholen met deze eindterm omspringen, doet mij huiveren. We hebben het dikwijls over slechte oriëntering of over een watervalstelsel. Er zijn echter nog heel wat scholen die zichzelf een elitekarakter aanmeten, maar niet de inspanning leveren om jongeren de juiste attitude van leren leren bij te brengen en die in de opleiding te vervatten. Sommige scholen vinden het makkelijker om de jongeren af te stoten in plaats van hen de attitude aan te leren.

Daarom wil ik vragen om in de volgende debatten over de eindtermen voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs, de term leren leren op te leggen aan alle scholen. Het is belangrijker dat jongeren leren leren in plaats van louter kennis te verwerven. Ze moeten zich leren oriënteren in alle kennis en informatie die op hen afkomt.

Een ander element dat ik zou willen vermelden, is de relatie met het bedrijfsleven. Dit is heel belangrijk. Ik ben dan ook heel gelukkig met de duidelijke en uitgebreide nota van het VEV en met het gesprek dat we morgen met het VEV zullen hebben in de commissie voor Onderwijs. Het VEV wil in de relatie tussen ondernemen en onderwijs zijn verantwoordelijkheid onderstrepen. Die verantwoordelijkheid wordt volgens mij in de praktijk te weinig opgenomen bij het creëren van arbeidservaringen en ervaringen op de werkvloer.

Ik wil nogmaals verwijzen naar een amendement dat ik had ingediend naar aanleiding van de begrotingsbespreking. Daarin stel ik namelijk dat het Vesoc, in de mate dat het over voldoende middelen beschikt, moet nagaan of bedrijven niet kunnen worden gestimuleerd door ze bepaalde financiële impulsen te geven. Door die impulsen zouden ze ook daadwerkelijk aan die jongeren, en heel in het bijzonder aan de jongeren die deeltijds secundair beroepsonderwijs volgen, arbeidservaringen en arbeidscontracten of industriële leercontracten kunnen aanbieden. We kunnen jongeren die leermeester zijn, een zinvolle opleiding geven en zorgen voor een aansluiting op de arbeidsmarkt door hen

op de werkvloer binnen het bedrijf een arbeidsleerproces aan te bieden. Daar bestaat op dit moment een grote behoefte aan. Het Vesoc moet niet alleen achteraf problemen van langdurige werkloosheid oplossen, maar moet ook preventief werken. Daarvoor moet in ruimte en middelen worden voorzien.

Ik heb nog een randbemerking bij de pedagogiek van het slagen en het modulair systeem, waar ik in principe achter sta. Zittenblijven hoeft niet altijd erg te zijn. Het is niet altijd een negatieve ervaring. In Nederland bijvoorbeeld oriënteert men te gemakkelijk naar beneden, wat een jaar overzitten voorkomt. Soms is een jaar overdoen echter een belangrijke stimulans voor de verdere studies. Ik put uit mijn eigen ervaring. In het secundair onderwijs heb ik heel wat zittenblijvers zien uitgroeien tot degelijke studenten, ook in het hoger onderwijs. Het is belangrijk mensen op basis van hun capaciteiten te oriënteren, maar jongeren tussen 12 en 18 jaar maken heel wat evoluties door op intellectueel, individueel en emotioneel vlak. Soms is een jaar mislukken een belangrijke stap in het rijpingsproces.

Ik wil het nog hebben over de herwaardering van het TSO en het BSO. Mijnheer Denys, u oppert de idee om meer praktische beroepsopleidingen in het technisch onderwijs te scheiden van het meer theoretisch technisch onderwijs. Wie naar het huidige onderwijsveld in grote technische scholen kijkt, merkt dat er al heel veel zogenaamde praktische A2's en theoretische A2's zijn. Die idee wordt dus eigenlijk al verwezenlijkt. Het grootste probleem is dat jongeren omwille van de maatschappelijke onderwaardering te laat of zelfs helemaal niet worden georiënteerd naar het technisch onderwijs. Uw voorstel biedt geen oplossing omdat het al voor een groot stuk bestaat op het veld.

Oriëntering is essentieel. Twee elementen spelen daarbij een belangrijke rol. Ten eerste zou de veralgemeende middenschool, los van de hogere tweede en derde graad, automatisch een veel beter effect hebben voor een juiste oriëntering op 14 jaar naar een technische of een ASO-opleiding. Ten tweede kunnen samenwerkingsverbanden de grenzen tussen het TSO en ASO vervagen. Die vervaging is nodig, niet alleen voor een betere oriëntering van leerlingen, maar ook opdat leraren in het ASO het belang van technologie leren erkennen en onderkennen. Die kruisbestuiving komt dus niet alleen de leerlingen maar ook de leerkrachten ten goede.

Bij IMEC stelde men dat er meer ingenieurs nodig zijn, zowel burgerlijke als industriële. Te weinig

Sannen

jongeren kiezen voor dat soort technische opleidingen. Dat komt grotendeels doordat ze in het secundair onderwijs nooit te maken kregen met technologie, maar ook omdat hun leerkrachten amper weten wat technologie inhoudt. De leerkrachten zijn zelden doordrongen van het belang van technologische vorming.

Ik pleit niet alleen voor een grensvervaging tussen die twee onderwijsvormen, technologische componenten moeten sowieso in elke secundaire onderwijsvorm worden geïntroduceerd. Dat moet meer zijn dan het huidige beetje informatica en tekstverwerking. Andere vakken kunnen daartoe bijdragen. Wiskunde wordt momenteel veel te theoretisch onderwezen. Acht uur wiskunde in het ASO zonder enige technische toepassing, is toch absurd ! Alle leerkrachten wetenschappen moeten technische elementen in hun programma inbouwen. Dat is de enige manier om jongeren te boeien voor technologie en technologische studies zoals ingenieur.

Een laatste punt zijn de werkingsmiddelen. Ik verwijs naar het Tivoli-akkoord. Ik wil het debat over de financiering van het secundair onderwijs hier niet openen. De resolutie vraagt aandacht voor de werkingsmiddelen. Indien het technisch en het beroepsonderwijs modern onderwijs willen aanbieden, dan moet daarvoor geld worden uitgetrokken, alleen al voor de infrastructuur. Ik betreur daarom de afvloeiing van middelen uit het secundair onderwijs.

Ondanks deze opmerkingen wil ik duidelijk aangeven dat Agalev deze resolutie mee zal goedkeuren. Ik hoop dat iedereen ons volgt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is lovenswaardig dat in de commissie voor Onderwijs af en toe tijd wordt genomen voor een meer reflecterende gedachte-wisseling. Na de problematiek van de studietoelagen is op deze manier de relatie tussen onderwijs en werkgelegenheid aan bod gekomen. Als gewezen directeur van een technische school ligt dit thema mij na aan het hart. De heer Vanleenhove heeft het belang dat de CVP-fractie aan de voorliggende resolutie hecht, reeds beklemtoond. Maar toch wil ik nog even kort ingaan op één aspect van

deze zaak, namelijk de leerplicht tot achttien jaar en de invulling van het deeltijds onderwijs.

Het is onmiskenbaar zo dat de leerplichtverlenging een belangrijke invloed heeft gehad op de arbeidsmarktintegratie van de jongeren. Door die verlenging is het hoger beroepssecundair onderwijs versneld uitgebouwd en kunnen heel wat jongeren beter worden opgeleid en weerbaarder in het arbeidsproces worden ingeschakeld. De CVP-fractie blijft de leerplicht tot achttien dan ook verdedigen. We zullen het daarover binnenkort nog uitvoerig hebben in de commissie voor Onderwijs.

Ik vraag hierbij toch aandacht – en zo kom ik opnieuw rechtstreeks tot het thema van de resolutie – voor de invulling van het hoofdstuk werken in het deeltijds onderwijs. Van bij de oorsprong van dit onderwijs was dat het zwakke punt, en dat is het jammer genoeg ook gebleven. Het is inderdaad moeilijk om geschikte arbeidsplaatsen voor deze jongeren te vinden, ook al omdat de interesse van de werkgevers niet altijd even groot is of omdat ze hun eisen te hoog leggen.

Het verheugt me dan ook dat de Koning Boudevijnstichting recent aandacht voor deze problematiek heeft gevraagd tijdens een studiedag op 11 december 1997. Ze deed dat eveneens in de zeer degelijke publicatie 'Toekomstgerichte reflectie over de deeltijdse leerplicht'. De stichting pleit ervoor de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven in belangrijke mate te verbeteren. Door samenwerking en ervaringsuitwisseling van alle betrokkenen zijn belangrijke stappen mogelijk voor een optimale uitbouw van het deeltijds leren, meer bepaald voor het hoofdstuk werken. De stichting stelt in haar eindconclusies terecht : 'Naast een grotere interne coherentie dienen de deeltijdse systemen ook op een volwaardige wijze te worden geïntegreerd in het volledige opleidingsaanbod. Op beleidsniveau betekent dit dat de deeltijdse systemen meer betrokken moeten worden in de beleidsvoering. Voltijds én deeltijds opleidingsaanbod moeten samen worden bekeken en bediscussieerd. Op het niveau van de school dienen de deeltijdse systemen meer als gelijkwaardige alternatieven te worden behandeld'.

Naar aanleiding van de bespreking van deze resolutie heb ik de problemen van het deeltijds onderwijs en de invulling van het hoofdstuk werkgelegenheid opnieuw ter sprake willen brengen. Ik heb dit reeds eerder gedaan in een interpellatie en tijdens begrotingsbesprekingen. Ik zal dit ook in de

De Meyer

toekomst blijven doen omdat ik dit voor de zo vele jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs te belangrijk vind. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Ik heb vernomen dat op deze resolutie een amendement is ingediend door alle fracties.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, ik dacht dat er nog een artikelsgewijze bespreking zou volgen. Ik wens enkel een aanvulling te geven. Het gaat over het punt dat meer middelen moeten worden uitgetrokken om jongeren toegang te geven tot de nieuwe media en informatienetwerken. Ik vestig er de aandacht op dat niet alleen de toegang maar ook de aanwending van die technologie in het leerproces en kennisoverdracht belangrijk is. We proberen dit met een amendement aan te vullen.

De voorzitter : Ik neem aan er ten gronde geen enkel probleem is. Een voorstel van resolutie bevat geen artikels, zodat er ook geen artikelsgewijze bespreking volgt. De diensten zeggen mij bovendien dat er geen amendementen werden ingediend. U kunt dat alsnog doen. Indien de behoefte bestaat ze verder toe te lichten, kan dit uiteraard.

De heer Joachim Coens : Dat is niet nodig.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Chris Vandebroeke c.s. betreffende de meldingsplicht van de fiscale overheidsdiensten bij de procedure studietoelage voor leerlingen secundair onderwijs

– 858 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Vandebroeke c.s. betreffende de meldingsplicht van de fiscale overheidsdiensten bij de procedure studietoelage voor leerlingen secundair onderwijs dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat, goedbedoelde informatiecampaagnes ten spijt, het niet opnemen van studiebeurzen secundair onderwijs onaanvaardbaar hoog is en blijft ;
- overwegende dat de toekenning van studietoelagen een bevoegdheid is van de Vlaamse Gemeenschap waarvoor een beroep gedaan wordt op de medewerking van de fiscale diensten, die onder de federale bevoegdheid ressorteren ;
- vraagt aan de Vlaamse regering om met de federale minister van Financiën in overleg te treden opdat de fiscale diensten een meldingsplicht hebben, wanneer gezinnen op basis van hun inkomen aanspraak kunnen maken op een studietoelage voor hun kinderen die secundair onderwijs volgen.

De bespreking is geopend.

De heer Swinnen, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil een dankwoord richten tot de leden van de commissie voor Onderwijs, en in het bijzonder tot de leden van de subcommissie. Via degelijke discussies werd opnieuw gezorgd voor een actualisering van de studietoelagen. Mij werd toegestaan daar een onderdeel uit over te nemen voor het opstellen van een nieuw voorstel van resolutie : het onderdeel studietoelagen voor het secundair onderwijs.

Alle informatiecampaagnes ten spijt, vraagt 20 tot 25 percent van de gezinnen die recht hebben op een studietoelage, geen toelage aan. Het gaat uiteraard om sociaal lagere geledingen die juist het meeste nood hebben aan dergelijke toelagen. We moeten in deze hoog-technologische maatschappij en met al onze informatietechnologie bereid zijn om deze procedure om te keren. Kunnen we er niet voor zorgen dat het niet langer nodig is deze toela-

Vandenbroeke

gen effectief aan te vragen ? Laat ons klantvriendelijk zijn, en de fiscale diensten laten meedelen wie aanspraak kan maken op deze toelagen. Dat zou een sympathiek gebaar zijn uit fiscale hoek. Men hoeft dan niet langer te huiveren voor de fiscus, maar kan blij zijn met een dergelijke klant- en gezinsvriendelijke aanpak.

Een tweede reden om dit in een afzonderlijke resolutie onder te brengen, is de bereikte overeenstemming tussen de tien Nederlandstalige gemeenschapssenatoren om deze materie ook aan te brengen in de Senaat. Studietoelagen zijn wel een gemeenschapsbevoegdheid, maar ze moeten worden toegestaan door de fiscale diensten. De tien gemeenschapssenatoren hebben zich daar onder leiding van de heer Delcroix over beraad, en zijn bereid om dit ook in de Senaat te verdedigen tegenover de minister van Financiën.

Daarna zal dit voorstel worden voorgelegd aan de Franstalige collega's, maar we menen dat dit evenmin een probleem zal vormen. Het gaat immers om een gezinsvriendelijke aanpak die gericht is op degenen die er recht op hebben.

Ik dank alle collega's voor het feit dat ik deze resolutie, als onderdeel van een vorige resolutie die hier reeds werd goedgekeurd, nog eens extra onder de aandacht mocht brengen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Op dit voorstel van resolutie is er een amendement van de heren Coens en De Ridder, mevrouw Ceyssens en de heren Bogaert en Stassen. De stemming over het amendement wordt aangehouden.

We zullen deze namiddag de aangehouden stemming over het amendement en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.11 uur.*
